

EU nieuwsbrief 2014-2015 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van de nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze nieuwsbrief. Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

■ Nieuwe ontwikkelingen binnen de EU | 1

In 2014 zijn verschillende belangrijke posities binnen de EU vrijgekomen en opnieuw ingevuld. Het zijn de volgende: Voorzitter van het Europees Parlement, Martin Schulz, Voorzitter van de Europese Commissie, Jean Claude Juncker, de Hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, Federica Mogherini en de Voorzitter van de Europese Raad, Donald Tusk.

■ Lange-termijnfinanciering | 5

Het voorstel voor de verordening van de Commissie, van 26 juni 2013, voor de reglementering van Europese langetermijninvesteringsfondsen (European Long Term Investment Funds – ELTIFs) is zo goed als rond.

■ Herziening ESFS | 5

De Europese Commissie heeft in augustus 2014 een verslag geschreven over de werking van de Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's) en het Europees Systeem voor financieel toezicht (ESFS).

■ Insurance Mediation Directive II | 6

Het nieuwe EP heeft besloten het werk dat het vorige Parlement in het kader van IMD II ondernam over te nemen en het debat niet te heropenen. Waarschijnlijk heet IMD II binnenkort de Richtlijn verzekeringsdistributie.

■ Omnibus II en Solvency II | 7

Momenteel bereiden de Lidstaten de omzetting van de richtlijn naar nationaal recht voor. In een recente vergadering bij de Commissie hebben alle lidstaten aangegeven daar tijdig, en ieder geval uiterlijk op 31 maart 2015, mee klaar te zijn.

■ Herstel- en ontwikkelingsraamwerk voor niet-banken | 9

Volgens het werkprogramma van de Commissie van 2014 zou zij in het laatste kwartaal van 2014 een wetgevend voorstel publiceren voor een regelgevingskader voor crisismanagement en een resolutie voor niet-bancaire financiële instellingen.

■ De Europese bankenunie | 9

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft op 4 november 2014 het toezicht op de 120 grootbanken overgenomen van de nationale toezichthouders. Hiermee is de ECB dé toezichthouder op deze banken in de EU geworden.

■ Europese agenda | 10

■ Afkortingen en begrippen | 11

Nieuwe ontwikkelingen binnen de EU

In 2014 zijn verschillende belangrijke posities binnen de EU vrijgekomen en opnieuw ingevuld. Het zijn de volgende: Voorzitter van het Europees Parlement, Martin Schulz, Voorzitter van de Europese Commissie, Jean-Claude Juncker, de Hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid, Federica Mogherini en de Voorzitter van de Europese Raad, Donald Tusk. Kortom, de politieke machtsverhoudingen in de EU zijn dit jaar flink verschoven.

De Europese Raad

De Europese Raad bepaalt de algemene politieke beleidslijnen en prioriteiten van de Europese Unie. Vervolgens is het aan de Europese Commissie om hiervan initiatieven tot wetgeving te maken. Met de inwerkingtreding – op 1 december 2009 – van het Verdrag van Lissabon is de Europese Raad een instelling geworden. 1 december 2014 werd de Pool Donald Tusk, als opvolger van Herman van Rompuy, gekozen als voorzitter van de Europese Raad.

De voorzitter van de Europese Raad heeft de voorbereiding en de leiding van de Europese topbijeenkomsten in handen en vertegenwoordigt de Europese Unie op het hoogste internationale niveau. Daarnaast zal Tusk ook de bijeenkomsten van de staatshoofden en regeringsleiders van de eurolanden leiden.

Het Europees Parlement

De Duitser Martin Schulz (SPD) was de voorbije jaren al voorzitter van het Europees Parlement en is opnieuw hiertoe verkozen. Hij was ook kandidaat om Jose-Manuel Barroso op te volgen als voorzitter van Europese Commissie. Maar die baan ging zoals bekend naar Jean-Claude Juncker, de kandidaat van de Europese Christen-Democraten. Veel interessanter is de nieuwe invulling van de Commissie voor Economische en Monetaire Zaken (ECON) in het Parlement.

Het nieuwe ECON comité van het Europees Parlement wordt voorgezeten door Roberto Gualtieri (S&D) die hiermee de Britse liberale Sharon Bowles (ALDE) opvolgt. Vice-voorzitters zijn de Duitsers Markus Ferber (EVP, christendemocraten) en Peter Simon (S&D). Gualtieri is geen nieuweling, hij is sinds vijf jaar lid van het EP, maar hij is minder uitgesproken dan zijn voorganger Sharon Bowles die het EP en zeker ECON duidelijk op de politieke kaart zette in Europa.

Coördinatoren zijn de Duitser Burkhard Balz (EVP), die Mr Insurance is in het EP; de Portugese Elisa Ferreira (S&D), die de Europese bankregelgeving goed kent, en Kay Swinburne (ECR), een Britse conservatieve politica, die zich vooral focust op de financiële markten. Zo nemen de drie grootste partijen elk apart een belangrijk deel van de financiële sector voor hun rekening, waardoor ze samen een goede dekkinggraad hebben. Nederland telt 3 ECON leden: Esther De Lange (EVP), Paul Tang (S&D) en Cora van Nieuwenhuizen (ALDE) en twee plaatsvervangende leden: Sophie In 't Veld (ALDE) en Bas Eickhout (Groenen).

De Europese Commissie

Met het aantreden van de Commissie-Juncker is na tien jaar een eind gekomen aan het voorzitterschap van José Manuel Barroso. De Commissie zelf is door Juncker grondig onder handen genomen. De nieuwe Europese Commissie is georganiseerd in projectteams of clusters van Commissarissen die verantwoording afleggen aan zeven vice-voorzitters. Deze vice-voorzitters zijn een soort 'supercommissarissen'.

Een van de 'supercommissarissen' is eerste vice-voorzitter Frans Timmermans (Better Regulations). Timmermans moet toezien op de toegevoegde waarde van alle wetsvoorstellen die zijn collega's lanceren. Voor het actuaariaat is de meest relevante supercommissaris de Let, Valdis Dombrovskis. Hij leidt een projectteam van 7 commissarissen, waaronder de Brit Lord Jonathan Hill (Financial Stability and Capital Markets) en de Fransman Pierre Moskovic (Economic and Financial Affairs). Hill heeft de portefeuille Financiële Stabiliteit, Financiële Diensten en Kapitaalmarkten gekregen en is als zodanig verantwoordelijk voor dossiers als Solvency II en de Europese Bankenuïe. Hiermee is hij de meest relevante commissaris voor het actuaariaat.

Voor meer informatie over de samenstelling van de nieuwe Commissie ga naar:

http://ec.europa.eu/commission/2014-2019_nl

WERKPROGRAMMA EUROPESE COMMISSIE 2015

De Europese Commissie heeft op 16 december 2014 haar werkprogramma voor 2015 aangenomen. Het programma geeft een overzicht van de acties die de Commissie de komende twaalf maanden wil ondernemen. Eerste vicevoorzitter Frans Timmermans benadrukte tijdens de presentatie het volgende: "Wat wij vandaag presenteren, is een routekaart om Europa weer aan het werk te krijgen, met een aantal duidelijke prioriteiten. In 2015 zal het aangekondigde investeringsplan om onze economie aan te zwengelen worden gerealiseerd, zullen de mogelijkheden van de digitale interne markt voor de burgers en de ondernemingen worden ontsloten, zal werk worden gemaakt van de Europese energie-unie en zal een nieuwe, evenwichtige Europese agenda inzake migratie worden voorgesteld.

De tafel moet worden opgeruimd zodat wij onze politieke energie in de echte prioriteiten kunnen steken. Wij hebben alle voorstellen die momenteel in de pipeline van de EU-instellingen zitten, onderzocht en beslist of ze worden gehandhaafd, gewijzigd of ingetrokken. Wat wij willen, is tastbare resultaten leveren. En waar over bestaande voorstellen geen akkoord mogelijk is dat onze doelstellingen dient, zal een alternatieve benadering worden voorgesteld. Op die manier zullen wij waarborgen dat de Unie zich toespitst op het essentiële en op concrete realisaties die de burgers ten goede komen. Deze keer is er echt sprake van verandering."

Het werkprogramma van de Commissie voor 2015 omvat 23 nieuwe, door de Commissie-Juncker voorgestelde initiatieven die aansluiten op de politieke beleidslijnen die aan het Europees Parlement zijn gepresenteerd en 80 bestaande voorstellen die de Commissie om politieke of technische redenen wil intrekken of wijzigen. Het zwaartepunt van deze "to-do lijst" voor de komende twaalf maanden wordt, overeenkomstig de tien prioriteiten van voorzitter Junckers' politieke beleidslijnen, gevormd door de grote thema's werkgelegenheid, groei en investeringen.

PRIORITEITEN LETS VOORZITTERSCHAP

Het voorzitterschap van de Raad rouleert tussen de EU-lidstaten en wisselt halfjaarlijks. Gedurende die zes maanden zit het voorzitterschap zittingen en vergaderingen voor op elk niveau binnen de Raad, wat bijdraagt aan de continuïteit van de werkzaamheden van de EU in de Raad. Letland heeft per 1 januari 2015 het stokje overgenomen van Italië als voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Letland zal dit voorzitterschap gedurende de eerste helft van 2015 bekleden, totdat Luxemburg het overneemt per 1 juli 2015. Het is de eerste keer dat Letland deze post op zich neemt sinds haar toetreding tot de Europese Unie. De drie lidstaten die opeenvolgende voorzitterschappen bekleden, "trio's" genoemd, werken nauw samen. Het huidige trio bestaat uit het Italiaanse, het Letse en het Luxemburgse voorzitterschap. Na de Luxemburgers bekleedt Nederland het Voorzitterschap van de Raad.

In het Strategic Framework van de drie voorzitterschappen van de Raad (Italië, Letland en Luxemburg) worden de prioriteiten bepaald. De voornaamste doelstellingen hiervan zijn om over de economische en financiële crisis heen te komen en de groei van de Unie te stimuleren, de capaciteit van de Unie te versterken om meer banen te leveren en om meer digitale mogelijkheden te grijpen en de fundamentele rechten te waarborgen. De website van het Lets voorzitterschap is: <http://www.es2015.lv>.

VOORSTEL TOT HERZIENING PENSIOENFONDSEN RICHTLIJN

De Nederlandse pensioenfondsen vallen in Europees verband onder de IORP-richtlijn. Eind maart 2014 presenteerde de Europese Commissie de voorgenomen herziening van Richtlijn 2003/41/EG betreffende de werkzaamheden van en het toezicht op instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening. Deze heeft tot doel dat die instellingen beter worden bestuurd, transparanter zijn en hun grensoverschrijdende activiteiten kunnen opvoeren. Dit moet bijdragen aan de versterking van de interne markt.

De Pensioenfederatie steunt de inzet van het kabinet om akkoord te gaan met de herziening van de richtlijn. Een meerderheid in de Tweede Kamer was na publicatie van het oorspronkelijke voorstel kritisch. Onderhandelingen in de Raad hebben echter geleid tot een aangepast voorstel dat ook volgens de Pensioenfederatie in de huidige vorm acceptabel is. De Europese communicatie en governance voorschriften waren op basis van het nieuwe voorstel niet langer conflicterend met de Nederlandse wetgeving en ontwikkelingen daarin. Ook zijn de delegatiebepalingen, die het mogelijk maken om op een lager niveau extra wetgeving te introduceren, geschrapt. Even werd gevreesd dat de Commissie het voorstel zou schrappen, maar het feit dat het Italiaans voorzitterschap op 28 november 2014 een onderhandelingsmandaat kreeg van de Lidstaten veranderde de kaarten. De leden van het Europees Parlement in de ECON Commissie zullen zich de komende maanden ook over het voorstel buigen. De rapporteur is nog niet bekend – deze zal van christendemocratische (EPP) signatuur zijn – , maar schaduwrapporteurs Sophie in 't Veld (ALDE), Paul Tang (S&D) en Bas Eickhout (Groenen) zijn inmiddels benoemd op dit dossier. Tevens zal Jeroen Lenaers (CDA) vanuit de Parlementaire Commissie voor Werkgelegenheid en Sociale Zaken zijn opinie op het stuk geven.

EIOPA werkt ondertussen verder aan het concept van de Holistic Balance Sheet (HBS) en plant een tweede kwantitatieve test (QIS) in 2015. De voorstellen van technische specificaties worden begin 2015 verwacht. Als alles naar wens verloopt, hoopt EIOPA eind 2015–begin 2016 de Commissie geteste voorstellen wat dat betreft te maken. Momenteel loopt er nog tot 13 januari 2015 een consultatie over de HBS op eigen initiatief van EIOPA. Focus van de consultatie ligt op definities en methodes over de waardering van de sponsorsteun. Deze IORP QIS2 mag niet verward worden met de pensioenen stress test die EIOPA wenst uit te voeren in 2015. Zowel DB als DC als hybride plannen worden dan getest. EIOPA wil deze stress test wel parallel uitvoeren met de QIS2 om dubbel werk te vermijden.

Vermeldenswaardig is nog dat EIOPA onlangs een rapport publiceerde over de praktijken van pensioenplannen tijdens de uitbetalingsfase ([EIOPA's fact finding report on decumulation phase practices](#)) evenals de actualisering van de pensioendatabank ([database of pension plans and products in the EEA](#)).

STRESS TESTS

EIOPA maakte op zondag 30 november 2014 de resultaten van haar Verzekeringen Stress Test 2014 bekend. De test was bedoeld om de algehele veerkracht van de verzekeringssector te toetsen en zijn belangrijkste kwetsbaarheden te identificeren. In tegenstelling tot de banken stresstest was het niet de bedoeling om individuele gevallen van mogelijke onderkapitalisatie aan te wijzen. Het was de tweede stresstest georganiseerd door EIOPA. De eerste stress test dateerde van 2011. De 2014 test werd gelanceerd op 30 april 2014 en was gebaseerd op de 2013 rekeningen.

EIOPA gebruikte de Solvency II technische specificaties voor de standaardformule, zoals ze beschikbaar was op het moment van de lancering van de stresstest. Verzekeraars mochten geen eigen parameters gebruiken en het gebruik van interne modellen, hoewel optioneel, werd niet opgenomen in de vergelijkende analyse. Het zijn dus niet de definitieve specificaties (diegene die zullen gebruikt worden als Solvency II life gaat aan het begin van 2016) die werden toegepast.

De test bestond uit twee modules:

- Een Core Stress module, gericht op groepsresultaten, die de prijzen van activa onder druk zette, en een set van verzekering specifieke spanningen; daarbij hoorde ook een kwalitatieve beoordeling van de reacties van de verzekeraars op die verschillende "stresses"; hieraan deed een totaal van 60 verzekeringsgroepen en 107 individuele ondernemingen mee, in totaal 167, goed voor 55% van het bruto premie-inkomen voor de EU-markt
- Een Lage Opbrengst module, gericht op het solo niveau, met focus op de langdurige gevolgen van de lage rente ("Japan" scenario) en een plotselinge omkering van de rente ("Inverse" scenario). Een totaal van 225 individuele ondernemingen, goed voor 60% van de bruto technische voorzieningen, nam deel aan deze tweede Module.

Ten aanzien van de Core Stress module gaven de resultaten van het basisscenario (dus vóór de stress) aan dat de sector in het algemeen in Solvency II termen voldoende gekapitaliseerd is. De belangrijkste kwetsbaarheden voor verzekeringstechnische stress waren massale opzeggingen, de lange levensduur en natuurrampen. Niettemin, 14% van de bedrijven (3% van de totale activa), had een SCR-ratio onder de 100%, terwijl een kleiner deel aangaf dat ze niet zouden voldoen aan de MCR. Meer dan 25% van de deelnemende verzekeraars had een SCR over de 200%.

In de Core Stress module had het gebruik van LTG maatregelen (long term guarantee) het verwachte positieve effect op de SCR. Het niet-gebruik van LTG maatregelen verhoogde het aandeel van verzekeraars met SCR problemen van 14% tot 19%. Opmerkelijk is dat het gebruik van de LTG maatregelen hoger lag bij grote verzekeraars (79% van de Top 30 entiteiten) dan bij kleinere entiteiten (36% van de niet-Top 30 entiteiten). Maar de stress test resultaten toonden ook dat de verzekeringssector kwetsbaar is voor een "double hit" stress-scenario dat de dalingen in de waarde van activa combineert met een lagere risicovrije rente.

Pre-stress voldoen 86% van de geteste verzekeraars aan de SCR (maar dus 35 niet). Post-stress heeft nog 56% van de geteste bedrijven voldoende kapitaal, zelfs met deze ernstige hypothesen. Dat betekent dat 44% van de bedrijven niet over voldoende kapitaal zouden beschikken in geval van een dubbele tegenslag: 24% van de bedrijven zou niet aan hun SCR voldoen onder het "Japan" scenario, terwijl 20% niet zou voldoen onder het "Inverse" scenario. Het moet wel gezegd dat de analyse van de beschikbare middelen en kapitalisatie suggereert, dat de impact van het Lage Opbrengst scenario niet zo ernstig is als het Core Stress scenario. Niettemin is een voortzetting van de huidige lage rente van die aard dat er bij sommige verzekeraars problemen verwacht worden bij het vervullen van hun beloften aan polishouders in 8-11 jaar tijd. Als landen waar dit problematisch kan worden vermeldt EIOPA: Oostenrijk, Duitsland, Zweden maar ook Nederland (omwille van duration en IRR mismatches). Voor Nederland namen de volgende maatschappijen deel van de Lage Opbrengst module: Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen NV, Aegon Levensverzekering NV, ASR Levensverzekering NV, Delta Lloyd Levensverzekering NV, Nationale Nederlanden Levensverzekering maatschappij NV en SRLev NV.

Echter, volgens EIOPA biedt SII maatregelen aan die toelaten om te gaan met dergelijke gebeurtenissen in termen van het indienen van herstelplannen en de Pijler 2 Dampener. Dit zijn duidelijke gebieden voor toezichthoudende aandacht in de komende 14 maanden.

EIOPA heeft daarom in opvolging van de stresstest en als eerste stap een reeks aanbevelingen uitgevaardigd ten aanzien van de nationale toezichthouders, om op gecoördineerde wijze de gesignaleerde kwetsbaarheden aan te pakken. Ook worden de nationale toezichthouders aangespoord zorgvuldig de paraatheid te beoordelen van de verzekeringsondernemingen om met zulke ontwikkelingen om te gaan, met name wat betreft situaties waarin kapitaalsverhogingen en/of balansbeheer maatregelen nodig zijn. Ze moeten ook zorgen dat de verzekeringsondernemingen een duidelijk begrip van hun risicoposities en hun kwetsbaarheid voor bepaalde stress-scenario's hebben.

Een stress test voor pensioenfondsen is aangekondigd voor 2015. Voor meer informatie, zie: <https://eiopa.europa.eu/Pages/Financial-stability-and-crisis-prevention/Stress-test-2014.aspx>

Lange-termijnfinanciering

Het voorstel voor de verordening van de Commissie, van 26 juni 2013, [voor de reglementering van Europese langetermijninvesteringsfondsen](#) (European Long Term Investment Funds – ELTIFs) is zo goed als rond. Een voorlopige compromistekst tussen de Raad en het Europees Parlement over het voorstel is op 26 november 2014, dezelfde dag dat de Commissie zijn EU Investment plan voorstelde, bereikt.

Het Comité van permanente vertegenwoordigers (COREPER) keurde de ELTIF tekst goed namens de Raad. De Raad zal in een volgende Raadsvergadering de tekst formeel aannemen. Een stemming in het EP over diezelfde tekst bekrachtigt dan uiteindelijk het bereikte triloog compromis.

Commissaris Hill beschouwt dit voorstel als een deel van de Capital Markets Union. Voor de Commissie kadert het ELTIF voorstel inderdaad in het bredere kader van groei en werk. ELTIFs richten zich alleen op bepaalde categorieën van alternatieve beleggingsklassen die van de belegger een inzet op lange termijn vereisen. Dit zijn onder meer investeringen in niet-beursgenoteerde ondernemingen via aandelen of schuldinstrumenten, waarvoor doorgaans niet gemakkelijk een koper te vinden is, reële activa die belangrijke up-front-uitgaven vereisen als ook MKB investeringen indien deze toegelaten zijn voor verhandeling op een gereguleerde markt.

Alleen EU alternatieve beleggingsfondsen (AB's), die worden beheerd door beheerders van alternatieve beleggingsfondsen (BAB), komen in aanmerking om zichzelf als ELTIFs te promoten. Voor ELTIFs zullen aanvullende regels gelden : ten minste 70% van hun kapitaal moet in duidelijk afgebakende categorieën van in aanmerking komende activa belegd zijn. De handel in andere activa dan investeringen op lange termijn wordt slechts toegestaan voor maximum 30% van hun kapitaal.

Omdat het de bedoeling is lange termijn investeringen te stimuleren zullen ELTIFs standaard geen afkooprecht voorzien. Zo dat toch het geval is, moet elk type van afkooprecht duidelijk worden aangegeven als een specifieke datum in het ELTIF reglement of in de statuten en meegedeeld worden aan de beleggers. ELTIFs richten zich zowel op professionele als op particuliere beleggers in de EU. De EU verordening vereist daarom dat de ELTIF manager of de distributeur ervoor moet zorgen dat een particuliere belegger (een portefeuille van maximaal € 500 000) niet meer investeert in ELTIFs dan 10% van zijn / haar portfolio. De minimum inleg is € 10.000. ELTIF investeerders moeten ook een essentiële-informatiedocument (of KID, Key Information Document) krijgen. Verder moeten ELTIFs de EU-richtlijn betreffende markten voor financiële instrumenten (MiFID II) volgen.

Herziening ESFS

De Europese Commissie heeft in augustus 2014 een verslag geschreven over de werking van de Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's) en het Europees Systeem voor financieel toezicht (ESFS). Het (ESFS) bestaat uit de drie Europese toezichthoudende autoriteiten (ETA's), te weten de Europese Bankautoriteit (EBA), de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA) en de Europese Autoriteit voor effecten en markten (ESMA). Ze zijn werkzaam binnen een netwerk van nationale bevoegde autoriteiten, het Gemengd Comité van de ETA's en het Europees Comité voor systeemrisico's (ESRB).

Uit de evaluatie blijkt dat de ETA's over het geheel genomen goed functioneren. Ze hebben met succes functionerende organisaties opgebouwd, zijn begonnen met het uitvoeren van hun mandaten en hebben hun eigen profielen ontwikkeld, aldus de Europese Commissie. Het gehele verslag is te vinden op:

<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/NL/1-2014-509-NL-F1-1.Pdf>

Insurance Mediation Directive II

Distributie : IMD I, IMD II, PRIIP's

Het nieuwe EP heeft besloten het werk dat het vorige Parlement in het kader van IMD II ondernam over te nemen en het debat niet te heropenen. Waarschijnlijk heet IMD II binnenkort de Richtlijn verzekeringsdistributie. Dit betekent dat het IMD II rapport van de Duitse EVP-er Werner Langen, waarover de parlementaire ECON-commissie stemde op 22 januari 2014, overeind blijft. In MiFID II werd een tussenoplossing bereikt door de huidige IMD richtlijn aan te passen, in afwachting van de goedkeuring van het IMD II voorstel. Dit betekent dat de triloog kan starten nu de Raad klaar is met haar bespreking. Het Italiaans voorzitterschap bereikte de vereiste algemene oriëntatie op 5 november 2014. Voor de triloog zijn nog geen data vastgesteld. Waarschijnlijk begint deze onder het Letse voorzitterschap. De Commissie wil IMD II gepubliceerd zien in het Publicatieblad in 2015. Er moeten in de triloog nog een aantal heikele punten opgelost worden. Zo vinden sommige Lidstaten dat de vereisten in verband met incentives (inducements) die aan de verzekeringstussenpersonen kunnen worden gegeven niet coherent zijn met de MiFID II richtlijn.

Artikel 91 van de MiFID II richtlijn, dat IMD I amendeert, heeft ondertussen een Europese definitie ingevoerd van wat een „verzekering met een beleggingscomponent” is. Het is een verzekeringsproduct waarmee een looptijd of een afkoopwaarde wordt aangeboden, waarbij die looptijd of afkoopwaarde geheel of gedeeltelijk is blootgesteld, direct of indirect, aan marktfluctuaties. Uitgesloten zijn:

- a. schadeverzekeringsproducten;
- b. levensverzekeringcontracten waarbij de contractuele uitkeringen enkel uitbetaald worden in geval van overlijden of bij onvermogen te wijten aan letsels, ziekte of invaliditeit;
- c. pensioenproducten die krachtens de nationale wetgeving worden geacht voornamelijk tot doel te hebben de belegger van een pensioeninkomen te voorzien, en die de belegger het recht op bepaalde voordelen geven;
- d. officieel erkende bedrijfspensioenregelingen die onder het toepassingsgebied van Richtlijn 2003/41/EG of Richtlijn 2009/138/EG vallen;
- e. individuele pensioenproducten waarvoor in de nationale wetgeving een financiële bijdrage van de werkgever vereist is en waarbij de werkgever of de werknemer geen vrijheid heeft in de keuze van het pensioenproduct of de aanbieder.

Verder worden via MiFID ook vereisten opgelegd om belangenconflicten in het kader van de verdelingen van dit soort verzekeringen te voorkomen. De Commissie mag daartoe gedelegeerde handelingen aannemen. Daarom heeft de Commissie aan EIOPA technisch advies gevraagd. Een consultatie hierover is net beëindigd.

Inmiddels is de Verordening (EU) Nr. 1286/2014 van het Europees Parlement en de Raad van 26 november 2014 over essentiële-informatiedocumenten voor verpakte retail-beleggingsproducten en verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten (PRIIP's) gepubliceerd. De verordening wordt toegepast op 31 december 2016. Dat geeft de Ontwikkelaars van PRIIP's – zoals fondsbeheerders, verzekeringsondernemingen, kredietinstellingen of beleggingsondernemingen – twee jaar de tijd om het essentiële-informatiedocument (KID) op te stellen voor alle PRIIP's die zij ontwikkelen. De verordening maakt de ontwikkelaars voor de accuraatheid van de KID verantwoordelijk. KID's moeten opgesteld worden voordat er verkocht kan worden aan retailbeleggers en moeten op de website van de ontwikkelaar te vinden zijn. De opstelling kan echter gedelegeerd worden. De verordening zegt verder:

“Aangezien een groot aantal retailbeleggers moeilijkheden ondervindt bij het begrijpen van gespecialiseerde financiële terminologie, bijzondere aandacht uit moet gaan naar het woordgebruik en de redactionele stijl van het document. Regels voor de taal waarin het document moet worden opgesteld zijn ook nodig. Bovendien moeten retailbeleggers in staat zijn het informatiedocument op zichzelf te begrijpen zonder dat naar andere niet-marketing-informatie wordt verwezen.”

Boetes bij niet-naleving kunnen oplopen tot 5 miljoen euro of tweemaal de behaalde winst of vermeden verlies ten gevolge van de inbreuk als deze kan worden vastgesteld. Individuele Lidstaten mogen zelfs hogere boetes opleggen. De verordening is voorlopig, tot 31 december 2018, niet van toepassing op derde pijler pensioenproducten.

Op basis van de PRIIP's verordening worden nu een reeks van technische reguleringsnormen verwacht die door de Commissie moeten worden uitgevaardigd met betrekking tot: de presentatie en de inhoud van het essentiële-informatiedocument; het gestandaardiseerde format van het essentiële-informatiedocument; de methodes die ten grondslag liggen aan de voorstelling van risico en rendement; en de berekening van kosten, alsmede de voorwaarden en de minimale frequentie voor zijn herziening.

Omnibus II en Solvency II

De SII richtlijn

Momenteel bereiden de Lidstaten de omzetting van de richtlijn naar nationaal recht voor. In een recente vergadering bij de Commissie hebben alle lidstaten aangegeven daar tijdig, en ieder geval uiterlijk op 31 maart 2015, mee klaar te zijn. Dit betekent dat Solvency II op 1 januari 2016, zoals gepland, van start kan gaan.

SII – L2

Na de goedkeuring van de Omnibus II richtlijn richtten de schijnwerpers zich op de uitvoeringsmaatregelen, of de Level 2 gedelegeerde handelingen, die de Commissie moet uitvaardigen op basis van het aan haar gegeven mandaat in de kaderrichtlijn. Deze bestaan uit drie verschillende juridische instrumenten. Het zijn gewone gedelegeerde handelingen (dit kunnen richtlijnen of verordeningen zijn maar de voorkeur gaat uit naar verordeningen). Ten tweede de gedelegeerde handelingen van het regulatory technical standard of technische reguleringsnormen type (kortweg RTS genoemd) en tenslotte de gedelegeerde handelingen van het implementing technical standard of technische uitvoeringsnormen type (kortweg ITS genoemd). De laatste twee worden door EIOPA voorgesteld.

L2: de SII Gedelegeerde Verordening

Op 10 oktober 2014 is [de Gedelegeerde Verordening \(EU\) van de Commissie van 10.10.2014 tot aanvulling van Richtlijn 2009/138/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende de toegang tot en uitoefening van het verzekerings- en het herverzekeringsbedrijf \(Solvabiliteit II\)](#) gepubliceerd. De verordening telt 348 pagina's en treedt de dag na bekendmaking in werking. Maar voordat het zover is moeten zowel de Raad als het Europees Parlement ermee instemmen dat deze (gewone) gedelegeerde handeling in overeenstemming is met hun mandaat aan de Commissie. Zij hebben daarvoor tot 12 januari 2015 de tijd, te verlengen met maximaal drie maanden (ten laatste 12 april 2015). De vrees bestond dat deze volledige periode wel eens opgeëist zou kunnen worden, hetgeen een probleem zou zijn voor de startdatum van Solvency II. De Raad heeft al aangegeven dat zij in de huidige tekst zoals hij voorligt geen moeilijkheden ziet.

In het Parlement lag dit echter anders. Vooral Sven Giegold (DK, Groenen) trok fel van leer tegen de wijzigingen van de calibraties door de Commissie voor bepaalde types securitized assets. Giegold vindt de wijzigingen van politieke aard en daar zijn de gedelegeerde handelingen volgens hem niet voor bedoeld. Daarom diende hij een ontwerp-resolutie in ter afwijzing van de gedelegeerde verordening. Deze werd weggestemd op 17 december tijdens de plenaire zitting met 189 voor, 512 tegen en 7 onthoudingen. Dit betekent dat het EP de inwerkingtreding van de gedelegeerde verordening geen strobreed in de weg zal leggen. Maar het betekent niet dat het Parlement geen mening heeft. Rapporteur Catherine Stihler (GB, S&D) bereidt samen met haar collega's een brief voor gericht aan de Commissie waarin bijvoorbeeld gevraagd zal worden bepaalde artikelen, die niet in overeenstemming zijn met het mandaat, aan te passen. Daarnaast wordt gevraagd om verder aandacht te besteden aan hoe de regelgeving samenhangt met het macro-economisch verhaal.

L2: de Technische Uitvoeringsnormen (ITS)

Het tweede deel van Level 2 betreft vooral technische uitvoeringsnormen. Deze vaardigt de Commissie uit als gedelegeerde handelingen op voorstel van EIOPA. Deze Technische Uitvoeringsnormen (ITS) zijn zowel aan bedrijven als aan de nationale toezichthouders gericht.

EIOPA stelde al een eerste set van technische uitvoeringsnormen voor waarover zij tussen 1 april en 30 juni 2014 een openbare raadpleging hield. EIOPA diende deze bij de Commissie in op 31 oktober 2014. De huidige ITS gaan over de processen voor [de goedkeuring van de interne modellen](#), van [de 'matching adjustment'](#), van het [aanvullend vermogen](#), van de [ondernemingsspecifieke parameters](#), en met betrekking tot [Special Purpose Vehicles](#), evenals [het gezamenlijke besluitvormingsproces over interne modellen van groepen](#). De bedoeling van deze ITS is, te garanderen dat de aanvragen voor goedkeuring van deze belangrijkste elementen van Solvency II alle informatie bevatten die de toezichthouders nodig hebben. Als onderdeel van haar beleid inzake transparantie, publiceerde EIOPA het eindverslag van deze openbare raadpleging samen met een effectbeoordeling en de resolutie van alle opmerkingen van belanghebbenden en in het bijzonder de conclusies van EIOPA's Stakeholder Group Verzekeringen en Herverzekeringen. De Europese Commissie moet deze technische uitvoeringsnormen onderschrijven binnen drie maanden, maar kan ze ook amenderen of verwerpen. Na de bekrachtiging zullen de ITS worden vertaald in alle officiële talen van de EU en juridisch bindend worden.

Een tweede reeks is ondertussen door EIOPA gepubliceerd op 2 december 2014, daarover loopt nu een raadpleging tot 2 maart 2015. Het betreft de volgende onderwerpen:

Pillar I

- CP-14-057 ITS on regional governments and local authorities treated as exposures
- CP-14-058 ITS on equity index for the equity dampener (nog niet gepubliceerd)
- CP-14-059 ITS on adjustment for pegged currencies
- CP-14-060 ITS on health risk equalisation systems standard deviations
- CP-14-061 ITS on the application of the equity transitional

Pillar II

- CP-14-051 ITS on supervisory transparency and accountability
- CP-14-053 ITS on capital add-on
- CP-14-054 ITS on risk management: procedures when assessing external credit assessments

Pillar III

- CP-14-052 ITS on regular supervisory reporting
 - Annex I Template zip
 - Annex II Individual LOGs zip
 - Annex II Group LOGs zip
 - Annex III Asset Categories
 - Annex IV-V CIC table
- CP-14-055 ITS on public disclosure: procedures, formats and templates
 - Annex I
 - Annex II zip

De voorstellen van deze tweede reeks consultaties wordt aangeboden aan de Commissie op 30 juni 2015. Er vinden daarna geen verdere consultaties plaats.

L2: de technische reguleringsnormen (RTS)

EIOPA consulteert momenteel ook over [een RTS](#) die het schreef op verzoek om advies van de Commissie van 24 juli 2014. Het betreft een RTS over het herstelplan (artikel 138,2 van de SII richtlijn), het financieel plan (artikel 139,2) en de toezichhoudende bevoegdheden in verslechterende financiële voorwaarden (artikel 141). Reacties moeten binnen zijn voor 18 februari 2015.

SII – Level 3

EIOPA schreef tevens een reeks consultaties uit over geplande SII richtsnoeren ter aanvulling van de richtlijn en de gedelegeerde handelingen. Deze consultatie liep van 2 juni tot 29 augustus 2014. Publicatie is gepland voor februari 2015. Maar EIOPA publiceerde onlangs al de eindrapporten van deze consultatie, samen met een gewijzigde [effectbeoordeling](#) en de resolutie van alle opmerkingen van belanghebbenden, inclusief die van het AAE. De richtsnoeren worden nu vertaald in alle EU talen, en de "comply or explain" (leg uit of pas toe) procedure loopt in februari en maart 2015. Richtsnoeren zijn niet-bindend, maar de nationale toezichthouder moet wel zijn uiterste best doen om zich eraan te houden. De reeks bevat de volgende elementen:

- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the contract boundaries](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the valuation of technical provisions](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the ancillary own fund](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the classification of own funds](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on ring-fenced funds](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the treatment of related undertakings, including participations](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the look-through approach](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the basis risk](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the application of outwards reinsurance arrangements to the non-life underwriting risk sub-module](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the treatment of market and counterparty risk exposure in the standard formula](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the application of the life underwriting risk module](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the health catastrophe risk sub-module](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the loss-absorbing capacity of technical provisions and deferred taxes](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the undertaking-specific parameters](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the internal models, including Guidelines on the functioning of colleges for internal models](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the group solvency calculation](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the methodology for equivalence assessment of NSAs under Solvency II](#)
- [Final Report on the Public Consultation on Guidelines on the Supervisory Review Process](#)

Op 2 december 2014 startte EIOPA met [een tweede set consultaties](#) die loopt tot maart 2015, met publicatie in juli 2015. Deze zijn:

- Guidelines on the valuation of assets and liabilities;
- Guidelines on the implementation of the long term guarantee measures.
- Guidelines on the extension of the recovery period;
- Guidelines on methods to determine the market share for the purpose of exemptions to supervisory reporting;
- Guidelines on reporting for financial stability purposes;
- Guidelines on reporting and disclosure;
- Guidelines on exchange of information on a systematic basis within colleges.

Andere EIOPA consultaties

EIOPA consulteerde onlangs ook over een [technisch document over de risicovrije rente](#). EIOPA is van plan om vanaf februari 2015 maandelijks deze rentevoet te publiceren. In dat technisch document zegt EIOPA ook dat haar visie op de UFR sinds QIS5 niet gewijzigd is en dat ze daar nog steeds achterstaat, zijnde UFR = 4.2 % (met uitzonderingen).

Verder lopen er nog twee EIOPA consultaties in het kader van product governance (CP 14/150) en over productinterventie bevoegdheden van toezichthouders (CP14/064).

Herstel- en ontwikkelingsraamwerk voor niet-banken

Volgens het werkprogramma van de Commissie van 2014 zou zij in het laatste kwartaal van 2014 een wetgevend voorstel publiceren voor een regelgevingskader voor crisismanagement en een resolutie voor niet-bancaire financiële instellingen. Dat is niet gebeurd. Wel zei Lord Hill tijdens zijn hearing in het Europees Parlement dat hij in 2015 met een voorstel zou komen voor de resolutie over niet-banken. Het is niet duidelijk of dit voorstel ook de verzekeringssector omvat. Hij zei verder nog dat de voorbereidende werkzaamheden aan de gang zijn.

De Europese bankenunie

De Europese Centrale Bank (ECB) heeft op 4 november 2014 het toezicht op de 120 grootbanken overgenomen van de nationale toezichthouders. Hiermee is de ECB dé toezichthouder op deze banken in de EU geworden. Daarnaast spelen de nationale toezichthouders hierin een kleinere rol (als deelnemer in de Joint Supervisory Teams). Voor de andere banken is het toezicht door de ECB indirect. Deze stap is een belangrijk moment in de oprichting van de Europese bankenunie.

De belangrijkste onderdelen van de bankenunie zijn:

- Geharmoniseerde regels voor alle banken in de eurolanden. Dit is de basis voor de bankenunie.
- Een centrale toezichthouder op de bankenunie gevormd door de Europese Centrale Bank (ECB) samen met nationale toezichthouders. (SSM: Single Supervisory Mechanism)
- Een Europees Resolutiemechanisme (SRM of Single Resolution Mechanism). Als een bank ondanks scherp toezicht in ernstige moeilijkheden komt dan zorgt dit gemeenschappelijke systeem voor een effectieve, Europese reactie. Dit betalen de banken zelf uit het Europees resolutiefonds (SRF). De financiering hiervan doet de bankensector zelf en niet de belastingbetaler. De SRM verordening werd op 30 juli gepubliceerd. Het SRM is gestart op 1 januari jl., de bankencontributies zullen op 1 januari 2016 starten.
- Een Permanent Europees noodfonds ESM (European Stability Mechanism). Dit fonds leent geld aan eurolanden met financiële problemen om de financiële stabiliteit in Europa te garanderen.

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) steunt de stappen naar een volwaardige bankenunie. Deze unie doorbreekt de negatieve risicospiraal door de financiële koppeling van nationale staat en bank. Dit verkleint het risico dat de belastingbetaler moet opdraaien voor een bank in problemen. Ook wordt het voor banken makkelijker om grensoverschrijdend te bankieren en wordt fragmentatie in de toepassing van regelgeving door toezichthouders vermeden, aldus de NVB. Alle landen die de euro voeren, doen mee aan de bankenunie. EU-landen die geen lid zijn van de euro kunnen zich ook aansluiten bij de bankenunie.

Voor meer informatie: zie <https://www.bankingsupervision.europa.eu/home/html/index.en.html>

Europese agenda

2015

1 januari 2015	Begin Lets voorzitterschap
Begin 2015	Voorstel technische specificaties QIS 2 IORPs
1ste kwartaal 2015	Vermoedelijke start triloog IMD 2
12 januari 2015	Einde periode van kritisch onderzoek (scrutiny) van de SII L2 gedelegeerde verordening
13 januari 2015	Einde consultatie van EIOPA's CP 14/040 (HBS)
23 januari 2015	Einde consultatie van EIOPA's CP 14/150 (product governance richtsnoer)
31 januari 2015	Uiterste publicatiedatum van 1ste reeks SII ITS – technische uitvoeringsmaatregelen door de Commissie in alle EU talen
Februari 2015	Publicatie door EIOPA van 1ste reeks SII richtsnoeren in alle EU talen, start van 2 maandelijkse periode 'pas toe of leg uit'
Februari 2015	Begin van de maandelijkse publicaties door EIOPA van risicovrije rente (in het kader van SII)
18 februari 2015	Einde consultatie van EIOPA's CP 14/062 (RTS over herstelplan)
27 februari 2015	Einde consultatie van EIOPA's CP 14/064 over productinterventie bevoegdheden
2 maart 2015	Einde consultatie van EIOPA's 2de reeks SII richtsnoeren en van 2de reeks SII ITS – technische uitvoeringsmaatregelen
31 maart 2015	Uiterste datum omzetting in nationaal recht van SII; uiterste publicatiedatum van de gedelegeerde verordening SII
1 april 2015	Verzekeraars kunnen bij de toezichthouder diverse aanvragen indienen ten behoeve van SII (o.a. interne modellen, aanvullende eigen-vermogenstitels)
3 juni 2015	Derde Joint consumer protection day, Frankfurt
30 juni 2015	EIOPA levert aan de Commissie de 2de reeks ITS voorstellen af
juli 2015	EIOPA publiceert 2de reeks richtsnoeren in alle EU talen, start van 2 maandelijkse periode 'pas toe of leg uit'
1 juli 2015	Begin Luxemburgs voorzitterschap
30 september 2015	Uiterste publicatiedatum van 2de reeks SII ITS – technische uitvoeringsmaatregelen door de Commissie in alle EU talen
31 december 2015	Einde regime Solvency I

2016

1 januari 2016	Inwerkingtreding SII regime
31 december 2016	Alle verzekeringsgebaseerde beleggingsproducten moeten een essentiële-informatie document hebben

Afkortingen en begrippen

ALDE:	Alliance of Liberals and Democrats for Europe
COREPER:	Comité van Permanente Vertegenwoordigers
EBA:	European Banking Authority
ECB:	Europese Centrale Bank
ECR:	European Conservatives and Reformists Group
ECON:	Committee on Economic and Monetary Affairs (EP)
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
EPP:	European People Party (NL: EVP)
ESFS:	European System of Financial Supervision
ESMA:	European Securities and Markets Authority
ESRB:	European Systemic Risk Board
EVP:	Europese Volkspartij (Christendemocraten)
IMD:	Insurance Mediation Directive
GREENS/EFA:	The Greens/ European Free Alliance
IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision
IRR:	Internal Rate of Return
ITS:	Implementing Technical Measures
L2:	Level 2
MIFID:	Markets in Financial Instruments Directive
RTS:	Regulatory Technical Standards
S&D:	Group of the Progressive Alliance of Socialists and Democrats
SII:	Solvency II
SRM:	Single Resolution Mechanism
UFR:	Ultimate Forward Rate

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan vijftien jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA European Affairs is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.